

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 28. maijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2018/0152/A(COD)

5950/1/21
REV 1 ADD 1

VISA 25
FRONT 40
MIGR 25
IXIM 37
SIRIS 13
COMIX 70
CODEC 154
PARLNAT 119

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU, ar ko Vīzu informācijas sistēmas reformas nolūkā groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 767/2008, (EK) Nr. 810/2009, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1860, (ES) 2018/1861, (ES) 2019/817 un (ES) 2019/1896 un atceļ Padomes Lēmumus 2004/512/EK un 2008/633/TI

- Padomes paskaidrojuma raksts
- pieņemts Padomē 2021. gada 27. maijā

I. IEVADS

1. Pēc VIS rūpīgas izvērtēšanas Komisija 2018. gada 16. maijā iesniedza tiesību akta priekšlikumu nolūkā grozīt VIS regulu ¹ (turpmāk – "Regula, ar ko groza VIS").
2. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2018. gada 19. decembra sanāsmē pieņēma pilnvarojumu sākt sarunas ar Eiropas Parlamentu ².
3. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja sniedza atzinumu 2018. gada 19. septembrī ³.
4. Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs savu atzinumu sniedza 2018. gada 12. decembrī ⁴.
5. Pēc Eiropas Parlamenta pieprasījuma ES Pamattiesību aģentūra sniedza atzinumu 2018. gada 30. augustā ⁵.
6. 2019. gada 13. martā Eiropas Parlaments pieņēma savu nostāju pirmajā lasījumā ⁶.
7. Padome un Eiropas Parlaments 2019. gada oktobrī sāka sarunas, lai panāktu vienošanos posmā, kad tiek apstiprināta Padomes nostāja pirmajā lasījumā ("agrīna otrā lasījuma vienošanās").
8. Sarunu gaitā kļuva skaidrs, ka Komisijas priekšlikumā nav iekļauti daži noteikumi – tā sauktie "no VIS izrietošie grozījumi". Tie ir tiesību aktos par ES informācijas sistēmām un datubāzēm izdarāmi grozījumi, kas izriet no automatizētiem vaicājumiem, kurus VIS veic šajās citās sistēmās. Līdzīgus izrietošus grozījumus Komisija bija ierosinājusi attiecībā uz *ETIAS* ⁷.

¹ Dok. 8853/18.

² Dok. 15726/18.

³ EESC 2018/03954, OV C 440, 6.12.2018., 154.–157. lpp.

⁴ Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinuma kopsavilkums par priekšlikumu jaunai regulai par Vīzu informācijas sistēmu, OV C 50, 8.2.2019., 4.–8. lpp.

⁵ FRA atzinums – 2/2018. <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/revised-visa-information-system-and-its-fundamental-rights-implications>

⁶ T8-0174/2019, 7401/19.

⁷ Sk. COM(2019) 3 final un COM (2019) 4 final.

9. Tā kā dalībvalstu dalība ES politikās brīvības, drošības un tiesiskuma jomā ir atšķirīga, juridiski bija iespējams Regulā, ar ko groza VIS (kas ir šā Padomes paskaidrojuma raksta priekšmets), iekļaut tikai vienu izrietošu grozījumu kopumu attiecībā uz tiesību instrumentu grozīšanu Šengenas *acquis* jomā, kas saistīta ar ārējām robežām, savukārt citi noteikumi, kas nepieder minētajam *acquis*, bija jāiekļauj atsevišķā juridiskā instrumentā.
10. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2020. gada 17. jūnijā grozīja Padomes pilnvaras, lai iekļautu "no VIS izrietošus grozījumus"⁸. Tā kā Eiropas Parlamenta sarunu grupa jau bija pieņēmusi nostāju pirmajā lasījumā, tā norādīja, ka tā iestāžu sarunu gaitā noteiks savu nostāju attiecībā uz šo jauno noteikumu kopumu.
11. Pēc sešiem politiskajiem dialogiem un daudzām tehniskām sanāksmēm sarunas tika sekmīgi pabeigtas 2020. gada 8. decembrī, un Eiropas Parlaments un Padome panāca kompromisu par divu regulu tekstu:
- Regulu, ar ko Vīzu informācijas sistēmas reformas nolūkā groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 767/2008, (EK) Nr. 810/2009, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1860, (ES) 2018/1861, (ES) 2019/817 un (ES) 2019/1896 un atceļ Padomes Lēmumus 2004/512/EK un 2008/633/TI (Regula, ar ko groza VIS – šā Padomes paskaidrojuma raksta priekšmets), un
 - Regulu, ar ko attiecībā uz nosacījumu izveidi piekļuvei citām ES informācijas sistēmām VIS vajadzībām groza Regulas (ES) 603/2013, 2016/794, 2018/1862, 2019/816 un 2019/818.
12. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2021. gada 22. janvārī veica galīgā kompromisa teksta analīzi, lai panāktu vienošanos.

⁸ Dok. 8787/20.

13. Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja (LIBE komiteja)
2021. gada 27. janvārī apstiprināja politisko vienošanos un LIBE priekšsēdētājs 1. februārī nosūtīja Pastāvīgo pārstāvju komitejas priekšsēdētājam vēstuli, kurā apstiprināja, ka tad, ja Padome šīs abas regulas apstiprinās pirmajā lasījumā, Parlaments otrajā lasījumā apstiprinās Padomes nostāju pēc tam, kad to būs izskatījuši juristi lingvisti.
14. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2021. gada 3. februārī apstiprināja politisko vienošanos par regulu kompromisa tekstu.
15. Dānija nepiedalās Regulas, ar ko groza VIS, pieņemšanā, un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro. Tā kā šī regula pilnveido Šengenas *acquis*, Dānija sešos mēnešos pēc tam, kad Padome būs pieņēmusi lēmumu par šo regulu, izlems, vai tā šo regulu ieviesīs savos tiesību aktos.
16. Īrija nepiedalās Regulas, ar ko groza VIS, pieņemšanā, un Īrijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro, jo tā ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās.
17. Attiecībā uz Islandi, Norvēģiju, Šveici un Lihtenšteinu – Regula, ar ko groza VIS, ir Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana.
18. Attiecībā uz Kipru, Bulgāriju, Rumāniju un Horvātiju – Regulas, ar ko groza VIS, noteikumi ir noteikumi, kuri attiecīgo pievienošanās aktu nozīmē pilnveido Šengenas *acquis* vai ir citādā ziņā ar to saistīti.

II. MĒRKIS

19. VIS – kas ir izveidota ar Padomes Lēmumu 2004/512/EK (VIS lēmums) un Regulu (EK) Nr. 767/2008 – ir ES informācijas sistēma, ar ko sekmē īstermiņa ("Šengenas") vīzu procedūru un palīdz vīzu, robežu, patvēruma un migrācijas iestādēm pārbaudīt trešo valstu valstspiederīgos, kuriem ceļošanai Šengenas zonā ir vajadzīga vīza. VIS savieno dalībvalstu konsulātus visā pasaulē, kā arī visas dalībvalstu ārējās robežas šķērsošanas vietas.
20. Regulas, ar ko groza VIS, mērķis ir turpināt VIS izstrādi, lai labāk reaģētu uz jauniem vīzu, robežu un drošības politikas uzdevumiem. Jo īpaši tās mērķis ir atvieglot vīzu pieteikumu procedūru; stiprināt biogrāfijas pārbaudes, ko veic pirms lēmuma pieņemšanas par īstermiņa vīzu vai ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju, kā arī identitātes pārbaudes ārējās robežas šķērsošanas vietās un dalībvalstu teritorijā; un uzlabot Šengenas zonas iekšējo drošību, atvieglot informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm par trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ir ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju turētāji.

III. PADOMES NOSTĀJAS PIRMAJĀ LASĪJUMĀ ANALĪZE

A. Vispārēja informācija

21. Eiropas Parlaments un Padome risināja sarunas ar mērķi panākt vienošanos, pamatojoties uz Padomes nostāju pirmajā lasījumā, ko Parlaments varētu kā tādu apstiprināt otrajā lasījumā. Padomes pirmā lasījuma nostājas par Regulu, ar ko groza VIS, teksts pilnībā atspoguļo kompromisu, kas panākts starp abiem likumdevējiem, kuriem palīdz Eiropas Komisija.

B. Svarīgākie jautājumi

Ar VIS saistītu noteikumu konsolidācija

22. Saskaņā ar Padomes nostāju pirmajā lasījumā Padomes Lēmumu 2004/512/EK, ar ko izveido Vīzu informācijas sistēmu (VIS), un Padomes Lēmumu 2008/633/TI par piekļuvi VIS tiesībaizsardzības nolūkos atceļ.
23. Tādējādi tiek konsolidēti visi VIS izveides un izmantošanas noteikumi.

VIS darbības joma

24. Padomes nostājā pirmajā lasījumā tiek atbalstīts Komisijas priekšlikums pārskatītajā VIS papildus īstermiņa vīzām iekļaut ilgtermiņa vīzas un uzturēšanās atļaujas, kuras, lai gan galvenokārt reglamentētas ar valstu noteikumiem, atļauj brīvi pārvietoties Šengenas zonā.
25. Šis VIS darbības jomas paplašinājums ļaus dalībvalstu iestādēm, kas nav izdevējiestādes, pārbaudīt minēto dokumentu un tā turētāju pie robežām vai dalībvalstu teritorijā. Tādējādi tas novērsīs būtisku informācijas trūkumu robežu un drošības jomā un ļaus sistēmai labāk reaģēt uz drošības norisēm un migrācijas problēmām, optimizējot ES ārējo robežu pārvaldību.

Biogrāfijas pārbaudes

26. Padomes nostāja pirmajā lasījumā balstās uz Komisijas priekšlikuma ideju dot vīzu iestādēm iespēju veikt automatizētas pārbaudes citās datubāzēs, izmantojot sadarbības satvaru. Bet tā to vēl vairāk paplašina, diferencējot noteikumus un procedūras attiecībā uz vaicājumu veikšanu sensitīvās un nesensitīvās datubāzēs.

27. Saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem konsulātiem ir tikai pienākums ceļotājus, uz kuriem attiecas vīzas prasība, pārbaudīt Šengenas informācijas sistēmā (*SIS*), lai noteiktu, vai uz īstermiņa vīzas pieteikuma iesniedzēju neattiecas ieceļošanas aizliegums. Saskaņā ar Padomes nostāju pirmajā lasījumā visi VIS reģistrētie pieteikumi – gan īstermiņa vīzai, gan ilgtermiņa vīzai vai uzturēšanās atļaujai – tiks automātiski pārbaudīti visās pārējās ES informācijas sistēmās drošības un migrācijas jomā. Šī obligātā šķērspārbaude atklās pieteikuma iesniedzējus, kuri izmanto vairākas identitātes, un identificēs ikvienu personu, kas rada riskus attiecīgi drošības vai migrācijas noteikumu neievērošanas ziņā.
28. Papildus ar robežām saistītām datubāzēm un *SIS* tās datubāzes, kurās vaicājumus veic *VIS*, ir *ECRIS-TCN* un Interpola *TDawn* datubāze (ar noteikumu, ka Interpola brīdinājuma īpašniekam netiek atklāta informācija), kā arī ir paredzēti vaicājumi *SIS* par *SIS* atgriešanas brīdinājumiem, kas sākotnēji nebija iekļauts Eiropas Parlamenta nostājā pirmajā lasījumā, bet ko Parlaments galu galā akceptēja. Attiecībā uz *ECRIS-TCN* Padomes nostāja pirmajā lasījumā paredz, ka vaicājumi tiek veikti tikai attiecībā uz sodāmību par smagiem noziegumiem un terorismu. Tā arī ietver laika ierobežojumu notiesājošiem spriedumiem, kas tiks ņemti vērā – notiesājoši spriedumi iepriekšējo 25 gadu laikā teroristu nodarījumu gadījumā un 15 gadu laikā, ciktāl tas attiecas uz notiesājošiem spriedumiem par smagiem noziegumiem. Šādi laika ierobežojumi (kurus Eiropas Parlaments pieprasa kā kompromisu, lai akceptētu vaicājumu veikšanu *ECRIS-TCN*) tiek prasīti ar domu – lai būtu vienlīdzīgs "laika koridors" VIS trāpījumiem attiecībā uz notiesājošiem spriedumiem valstu sodāmības reģistros, kuru ilgums ES līmenī nav saskaņots.
29. Attiecībā uz iestādēm, kuru uzdevums ir pārbaudīt sensitīvus trāpījumus, Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir ieviests jēdziens "VIS izraudzītās iestādes", nevis "vienotais kontaktpunkts", par ko sākotnēji iestājās Eiropas Parlaments. "Izraugoties" (nevis "izveidojot") šādu iestādi, dalībvalstis saglabā zināmu rīcības brīvību – tās var izraudzīties vairāk nekā vienu iestādi, tostarp *SIRENE* biroju, ar noteikumu, ka šīs iestādes saņem pietiekamus papildu resursus šo jauno uzdevumu veikšanai.
30. Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir iekļauti īpaši noteikumi par informācijas atbilstēm *ETIAS* kontROLSarakstā, kuras, ņemot vērā to sensitivitāti, pārbaudīs *ETIAS* valsts vienības.

Izrietoši grozījumi

31. Kā paskaidrots 8.–10. punktā, sarunu laikā kļuva skaidrs, ka Komisijas priekšlikumā trūkst dažu noteikumu. Lai pilnībā izveidotu VIS automatizētus vaicājumus, būtu jāizdara grozījumi tiesību aktos par ES informācijas sistēmām un datubāzēm, kurās VIS veic vaicājumus, kas ietver automatizētu personas datu apstrādi. Bija jāņem vērā arī jaunā sadarbības tiesiskā vide, kas ir attīstījusies kopš VIS priekšlikuma iesniegšanas 2018. gada maijā. Līdzīgus izrietošus grozījumus Komisija bija ierosinājusi attiecībā uz *ETIAS*⁹.
32. Padomes nostāja pirmajā lasījumā novērš šo trūkumu un ietver tehniskus grozījumus šādos divos tiesību aktu kopumos:
- a) "Šengenas robežu" regulas: VIS¹⁰, IIS¹¹, *ETIAS*¹², *SIS* – atgriešana¹³, *SIS* – robežas¹⁴ un Sadarbība – robežas¹⁵, un

⁹ Sk. COM(2019) 3 final un COM (2019) 4 final.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 767/2008 (2008. gada 9. jūlijs) par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula), OV L 218, 13.8.2008., 60.–81. lpp.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2226 (2017. gada 30. novembris), ar ko izveido ieceļošanas/izceļošanas sistēmu (IIS), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datus un ieceļošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un Regulas (EK) Nr. 767/2008 un (ES) Nr. 1077/2011, OV L 327, 9.12.2017., 20.–82. lpp.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (*ETIAS*) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226, OV L 236, 19.9.2018., 1.–71. lpp.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1860 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas informācijas sistēmas izmantošanu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, OV L 312, 7.12.2018., 1.–13. lpp.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1861 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS*) izveidi, darbību un izmantošanu robežpārbaucēju jomā un ar kuru groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un groza un atceļ Regulu (EK) Nr. 1987/2006, OV L 312, 7.12.2018., 14.–55. lpp.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/817 (2019. gada 20. maijs), ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbībai robežu un vīzu jomā un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 un (ES) 2018/1861 un Padomes Lēmumus 2004/512/EK un 2008/633/TI, OV L 135, 22.5.2019., 27.–84. lpp.

- b) "ar Šengenu nesaistīti un Šengenas policijas teksti": *Eurodac* ¹⁶, Eiropola regula ¹⁷, *SIS* – policija ¹⁸, *ECRIS-TCN* ¹⁹ un Sadarbība – policija ²⁰.

Tā kā dalībvalstu dalība ES politikās brīvības, drošības un tiesiskuma jomā ir atšķirīga, otrais izrietošu grozījumu kopums ir iekļauts atsevišķā juridiskā instrumentā, kas tomēr nevainojami darbotos kopā ar VIS regulu, lai nodrošinātu sistēmas visaptverošu darbību un izmantošanu.

Biometrija

33. Biometrijas jautājumā Padomes nostāja pirmajā lasījumā ir rezultāts intensīvām sarunām ar Eiropas Parlamentu. Panāktais kompromiss saglabā Komisijas priekšlikuma būtiskos elementus, vienlaikus pievienojot dažus Eiropas Parlamenta ierosinātus aizsardzības pasākumus:

-
- ¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 603/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, OV L 180, 29.6.2013., 1.–30. lpp.
- ¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/794 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu) un ar kuru aizstāj un atceļ Padomes Lēmumus 2009/371/TI, 2009/934/TI, 2009/935/TI, 2009/936/TI un 2009/968/TI, OV L 135, 24.5.2016., 53.–114. lpp.
- ¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1862 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS*) izveidi, darbību un izmantošanu policijas sadarbībā un tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās un ar ko groza un atceļ Padomes Lēmumu 2007/533/TI un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1986/2006 un Komisijas Lēmumu 2010/261/ES, OV L 312, 7.12.2018., 56.–106. lpp.
- ¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) 2019/816 (2019. gada 17. aprīlis), ar ko Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmas papildināšanai izveido centralizētu sistēmu (*ECRIS-TCN*) tādu dalībvalstu identificēšanai, kurām ir informācija par notiesājošiem spriedumiem par trešo valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem, un ar ko groza Regulu (ES) 2018/1726, OV L 135, 22.5.2019., 1.–26. lpp.
- ²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/818 (2019. gada 20. maijs), ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbībai policijas un tiesu iestāžu sadarbības, patvēruma un migrācijas jomā un groza Regulas (ES) 2018/1726, (ES) 2018/1862 un (ES) 2019/816, OV L 135, 22.5.2019., 85.–135. lpp.

- minimālais vecums, no kura ņem pirkstu nospiedumus vīzu procedūrā īstermiņa vīzu nolūkos, ir samazināts no 12 līdz sešiem gadiem; tāpat tika noteikts, ka ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju nolūkos VIS neglabā par sešiem gadiem jaunāku bērnu pirkstu nospiedumus; uz bērnu pirkstu nospiedumu iegūšanu attiecas stingrāki aizsardzības pasākumi un ierobežojums attiecībā uz nolūkiem, kādos šādus datus var izmantot, to pieļaujot tikai situācijās, kad tas ir bērna interesēs, jo īpaši ierobežojot datu glabāšanas ilgumu;
- ir noteikts, ka maksimālais vecums, līdz kuram ņem pirkstu nospiedumus īstermiņa vīzu nolūkos, ir 75 gadi, ņemot vērā pirkstu nospiedumu kvalitātes pasliktināšanos vecāka gadagājuma cilvēkiem;
- par vīzu procedūras pamatnoteikumu kļūs klātienē uzņemts sejas attēls (tostarp bērniem, kas jaunāki par sešiem gadiem, lai veicinātu cīņu pret bērnu tirdzniecību). Dalībvalstis var papildus pieprasīt papīra fotogrāfiju katram pieteikumam. Papīra fotogrāfijas skenēts attēls tiks iekļauts VIS tikai izņēmuma gadījumos, kad netiek prasīts klātienē uzņemts sejas attēls (valsts vai valdības vadītāji, karaliskās ģimenes, utt.), taču to neizmanto biometriskajai salīdzināšanai. Atzīme sistēmā norādīs, vai sejas attēls tika uzņemts klātienē pieteikuma iesniegšanas brīdī; izņēmuma gadījumos sejas attēls tiks izgūts no elektroniskā mašīnlasāmā ceļošanas dokumenta (*eMRTD*) mikroshēmas;
- tāpat kā pašlaik, attiecībā uz vīzas pieteikumiem, kas iesniegti 59 mēnešu laikā pēc iepriekšējā vīzas pieteikuma iesniegšanas, biometriskie dati tiek kopēti;
- bērnu biometriskos datus var pārbaudīt dalībvalstu teritorijā;
- tiesībaizsardzības iestāžu piekļuve bērnu biometriskajiem datiem tiks atļauta no 14 gadu vecuma, nevis no 18 gadu vecuma, par ko sākotnēji iestājās Eiropas Parlaments. Par šo vecumu jaunāku bērnu datiem vienmēr varēs piekļūt, lai viņus aizsargātu, kad viņi ir cietušās personas;
- par 12 gadiem jaunāku bērnu dati tiks dzēsti, bērnam izceļojot no Šengenas zonas un beidzoties vīzas derīguma termiņam (lai datus varētu dzēst, tika pievienots, ka IIS automātiski nosūtīs paziņojumu VIS);
- patvēruma iestādēm būs piekļuve to bērnu pirkstu nospiedumiem, kuriem nav personu apliecinošu dokumentu.

34. Padomes nostāja pirmajā lasījumā pievēršas arī robežu iestāžu un iestāžu, kas ir kompetentas veikt pārbaudes teritorijā, piekļuves tiesībām, patvēruma iestāžu piekļuvei VIS datiem gan īstermiņa vīzu, gan ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju vajadzībām, kā arī pantiem par identifikāciju. Attiecībā uz meklēšanu ar sejas attēlu vispārējais princips ir tāds, ka šāda veida meklēšanu reglamentē vienādi attiecībā uz īstermiņa vīzām un uz ilgtermiņa vīzām un uzturēšanās atļaujām. Padomes nostājā tika arī akceptēts princips par meklēšanu ar sejas attēlu identifikācijas nolūkā (kā papildu meklēšanu, nevis kā vienīgo meklēšanas kritēriju), kā arī sejas attēla izmantošana patvēruma kontekstā (saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem).
35. Padomes nostājā pirmajā lasījumā tiesības piekļūt VIS ir ierobežotas līdz absolūti nepieciešamajam. Piemēram, ir ierobežota tiesībaizsardzības iestāžu piekļuve datiem par bērniem un piekļuve datiem par to uzturēšanās atļauju turētājiem, kuras VIS reģistrētas 10 gadus vai ilgāk bez pārtraukumiem.

Konkrēti riska rādītāji

36. Vīzu apstrādē papildus automatizētiem vaicājumiem citās datubāzēs tiks izmantoti arī konkrēti riska rādītāji. Padomes nostāja pirmajā lasījumā saskan ar Eiropas Parlamenta viedokli, ka šie rādītāji, kuri norāda uz drošības, nelikumīgas imigrācijas vai augstu epidēmijas risku, būtu jāpiemēro kā algoritms, kas ļauj veikt profilēšanu.
37. Rādītāji ietvers datu analītikas noteikumus, kā arī konkrētas dalībvalstu norādītas vērtības un statistiku, kas apkopota no citām attiecīgajām robežu pārvaldības un drošības datubāzēm. Šādi tiktu uzlabota riska novērtēšana un būtu iespējams piemērot datu analīzes metodi. Riska rādītāji neietvertu personas datus, un to pamatā būtu statistika un dalībvalstu sniegtā informācija par apdraudējumiem, pārmērīgi daudziem atteikumu vai atļauto uzturēšanās termiņu pārsniegšanas gadījumiem attiecībā uz noteiktām trešo valstu valstspiederīgo kategorijām, kā arī riskiem sabiedrības veselībai.
38. Padomes nostāja pirmajā lasījumā pārceļ noteikumus par konkrētiem riska rādītājiem no Vīzu kodeksa uz VIS regulu un ierosina izveidot pārvaldības struktūru, kas pilnībā pieskaņota *ETIAS* pārbaudes noteikumiem.

Tiesībaizsardzības iestāžu piekļuve VIS datiem

39. Padomes nostājā pirmajā lasījumā tiek atcelts Padomes Lēmums 2008/633/TI par tiesībaizsardzības iestāžu piekļuvi VIS datiem, un šis jautājums tiks reglamentēts VIS regulā.
40. Regulas papildu mērķis ir, ievērojot stingrus nosacījumus, ļaut valstu tiesībaizsardzības iestādēm un Eiropolam piekļūt VIS datiem tiesībaizsardzības nolūkos. Saskaņā ar Padomes nostāju pirmajā lasījumā izraudzītajām iestādēm un Eiropolam būs strukturētāka piekļuve VIS, tostarp ilgtermiņa vīzām un uzturēšanās atļaujām, teroristu nodarījumu vai citu smagu noziedzīgu nodarījumu novēršanas, atklāšanas vai izmeklēšanas nolūkā, ievērojot konkrētus nosacījumus un saskaņā ar ES datu aizsardzības noteikumiem un citiem aizsardzības pasākumiem VIS.
41. Ievērojot konsekvenci ar jaunās paaudzes ES informācijas sistēmām, Padomes nostāja pirmajā lasījumā neiekļauj iepriekšēju meklēšanu automatizētajā pirkstu nospiedumu identifikācijas sistēmā saskaņā ar Lēmumu 2008/615/TI (Prīmes lēmums) kā nosacījumu piekļuvei VIS, kas bija daļa no Eiropas Parlamenta nostājas pirmajā lasījumā.

Pienesums ES atgriešanas politikā

42. Saskaņā ar Padomes nostāju pirmajā lasījumā VIS palīdzēs palielināt ES atgriešanas politikas efektivitāti: VIS tiks iekļautas pieteikuma iesniedzēja ceļošanas dokumentu kopijas – šis pasākums atvieglos tādu personu identificēšanu un atpakaļuzņemšanu, uz kurām attiecas atgriešanas procedūra un kurām nav ceļošanas dokumentu. Turklāt piekļuve VIS būs *Frontex* un konkrētāk – *Frontex* atgriešanas vienībām.

Pārvadātāji

43. Saskaņā ar Padomes nostāju pirmajā lasījumā pārvadātājiem būs (ierobežota) piekļuve VIS datiem (atbilde "ok/not ok"), izmantojot pārvadātāju vārteju, kā tas jau ir *ETIAS* un *IIS* gadījumā.

Datu nodošana trešām valstīm un starptautiskām organizācijām

44. Saskaņā ar Padomes nostāju pirmajā lasījumā VIS datus nevar nosūtīt vai darīt pieejamus trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, tomēr ar ļoti stingriem nosacījumiem ir iespējamas atkāpes atgriešanas, pārmitināšanas vai tiesībaizsardzības nolūkos.

Pamattiesības

45. Padomes nostāja pirmajā lasījumā paplašina pantu par vispārējiem principiem, lai stiprinātu pamattiesību aizsardzību, kad VIS tiek apstrādāti personas dati, jo īpaši attiecībā uz pieteikuma iesniedzēju diskriminācijas aizliegumu. Turklāt tajā bērna intereses tiek ieviestas kā pamatprincips attiecībā uz visām regulā paredzētajām procedūrām.
46. Padomes nostājā pirmajā lasījumā VIS datu aizsardzības noteikumi tiek saskaņoti ar VDAR ²¹ noteiktajiem standartiem. Tajā ir iekļauta "integrētas datu aizsardzības" pieeja. Uzlabojumi nodrošina nepieciešamos aizsardzības pasākumus un mehānismus, lai efektīvi aizsargātu ceļotāju privātumu un pamattiesības, jo īpaši attiecībā uz viņu privāto dzīvi un personas datiem.

Citu VIS tehnisko komponentu uzlabošana

47. Padomes nostājā pirmajā lasījumā *VISMail* tiek integrēta VIS un uzlabota tās funkcionalitāte. Turklāt *eu-LISA* tiek uzdots glabāt VIS datus centrālajā ziņošanas un statistikas repozitorijā, kas izveidots saskaņā ar Sadarbspējas regulu, tiek centralizēta apspriešanās procedūra un VIS tiek integrēts atzīto ceļošanas dokumentu saraksts.
48. Padomes nostājā pirmajā lasījumā tiek stiprināti datu kvalitātes noteikumi un *eu-LISA* tiek pilnvarota izstrādāt un uzturēt datu kvalitātes kontroles mehānismus un procedūras.
49. VIS darbība ir uzlabota, lai palīdzētu nodrošināt nepārtrauktu pieejamību.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula), OV L 119, 4.5.2016., 1.–88. lpp.

VIS arhitektūra

50. Lai gan Komisija ierosināja grozīt Padomes Lēmumu 2004/512/EK, ar ko izveido VIS, Padomes nostāja pirmajā lasījumā atspoguļo Eiropas Parlamenta atbalstīto pieeju, proti, atcelt minēto lēmumu un tā saturu un konkrētus Komisijas īstenošanas lēmumu elementus integrēt VIS regulā.
51. Saskaņā ar Padomes nostāju pirmajā lasījumā VIS arhitektūra balstās uz centralizētu sistēmu. Centralizētais pakalpojums tiek dublēts divās dažādās vietās – galvenajā vietā un vietā, kurā atrodas rezerves VIS centrālā sistēma.
52. Padomes nostājā pirmajā lasījumā tiek uzlabota VIS arhitektūra, lai ņemtu vērā jauno sadarbības vidi. VIS arhitektūra sastāv no centrālās VIS sistēmas, valstu vienotajām saskarnēm, tīmekļa pakalpojuma, pārvadātāju vārtejas un VIS sakaru infrastruktūras. Šie komponenti, ciktāl tas ir tehniski iespējams, koplieto un atkārtoti izmanto IIS centrālās sistēmas, IIS valstu vienoto saskarņu, *ETIAS* pārvadātāju vārtejas, IIS tīmekļa pakalpojuma un IIS sakaru infrastruktūras aparātūras un programmatūras komponentus. Sakaru infrastruktūra atbalsta un sekmē VIS nepārtrauktas pieejamības nodrošināšanu. Par VIS un tās komponentu tehnisko un darbības pārvaldību atbildīga ir *eu-LISA*.

Pārraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

53. Padomes nostājā pirmajā lasījumā tiek ieviesta pilnīga pārraudzības un ziņošanas sistēma:
 - a) ik pēc diviem gadiem *eu-LISA* iesniegs ziņojumu par VIS tehnisko darbību, tostarp tās drošību, un izvērtējumu par sejas attēla izmantošanu personu identificēšanai;
 - b) dalībvalstis un Eiropols sagatavos ikgadējus ziņojumus par to, *cik efektīva ir bijusi piekļuve VIS datiem tiesībaizsardzības nolūkos*;

- c) trīs gadus pēc pārskatītās VIS darbības sākuma datuma un turpmāk ik pēc četriem gadiem Komisija sagatavos vispārēju VIS izvērtējumu, kas cita starpā ietvers:
- sasniegto rezultātu analīzi salīdzinājumā ar mērķiem un izmaksām,
 - novērtējumu par to, vai pamatojums joprojām ir spēkā un kā tas ietekmē pamattiesības, par VIS drošību, par to, kā tiek izmantoti noteikumi par VIS datu nodošanu trešām valstīm un starptautiskām organizācijām,
 - gada ziņojumos par to, cik efektīva ir piekļuve VIS datiem tiesībaizsardzības nolūkos, sniegto datu detalizētu analīzi, un
 - novērtējumu par to, vai VIS veiktie vaicājumi *ECRIS-TCN* sistēmā ir palīdzējuši atbalstīt mērķi, proti, novērtēt, vai vīzas, ilgtermiņa vīzas vai uzturēšanās atļaujas pieteikuma iesniedzējs apdraudētu sabiedrisko kārtību vai sabiedrisko drošību.
54. Padomes nostāja pirmajā lasījumā paredz arī ziņošanu par *stāvokli sagatavošanas darbos VIS reformas īstenošanai*: vienu gadu pēc grozošās regulas stāšanās spēkā un katru gadu pēc tam – līdz darbības sākšanai – Komisija iesniegs ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par stāvokli sagatavošanas darbos, sniedzot sīku informāciju par līdzšinējām izmaksām un informāciju par jebkādiem riskiem, kas var ietekmēt VIS kopējās izmaksas, kuras paredzēts segt no Savienības vispārējā budžeta. Ja regulas pilnīgā īstenošana kavējas, Komisija pēc iespējas drīz informē Eiropas Parlamentu un Padomi par kavēšanās iemesliem un tās ietekmi laika un izmaksu ziņā.

Grozījumi citos tiesību aktos

55. Ar Padomes nostāju pirmajā lasījumā tiek izdarīti grozījumi vairākos tiesību aktos, lai tos pielāgotu VIS reformai: Vīzu kodeksā ²², Šengenas Robežu kodeksā ²³, Ieceļošanas/izceļošanas sistēmā ²⁴, *ETIAS* ²⁵, *SIS* – atgriešana ²⁶, *SIS* – robežas ²⁷, Sadarbība – robežas un vīzas ²⁸ un ERKA regulā ²⁹.

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 810/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV L 243, 15.9.2009., 1.–58. lpp.).

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), OV L 77, 23.3.2016., 1.–52. lpp.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2226 (2017. gada 30. novembris), ar ko izveido ieceļošanas/izceļošanas sistēmu (IIS), lai reģistrētu to trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datus un ieceļošanas atteikumu datus, kuri šķērso dalībvalstu ārējās robežas, un ar ko paredz nosacījumus piekļuvei IIS tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un Regulas (EK) Nr. 767/2008 un (ES) Nr. 1077/2011, OV L 327, 9.12.2017., 20.–82. lpp.

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (*ETIAS*) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226, OV L 236, 19.9.2018., 1.–71. lpp.

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1860 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas informācijas sistēmas izmantošanu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, OV L 312, 7.12.2018., 1.–13. lpp.

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1861 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS*) izveidi, darbību un izmantošanu robežpārbaudē jomā un ar kuru groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un groza un atceļ Regulu (EK) Nr. 1987/2006, OV L 312, 7.12.2018., 14.–55. lpp.

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/817 (2019. gada 20. maijs), ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbībai robežu un vīzu jomā un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 un (ES) 2018/1861 un Padomes Lēmumus 2004/512/EK un 2008/633/TI, OV L 135, 22.5.2019., 27.–84. lpp.

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624, OV L 295, 14.11.2019., 1.–131. lpp.

Īstenošanas termiņš

56. Padomes nostāja pirmajā lasījumā atspoguļo vienu no Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma nostājas pamatelementiem, t. i., termiņu pārskatītās VIS īstenošanai. Lai gan Eiropas Parlamenta izdarītais grozījums norādīja, ka VIS sāk darbību divus gadus pēc stāšanās spēkā, Padomes pirmā lasījuma nostājā ir noteikts, ka ne vēlāk kā 2023. gada 31. decembrī Komisija pieņems lēmumu, ar ko nosaka VIS darbības sākuma datumu. Šis termiņš atbilst galīgajam politiskajam grafikam (2023. gada beigas) attiecībā uz robežu pārvaldības sistēmu un sadarbības arhitektūras īstenošanu, kuras komponents ir VIS.

IV. NOBEIGUMS

57. Padomes nostāja pirmajā lasījumā pilnībā atbilst kompromisam, kas panākts Padomes un Eiropas Parlamenta sarunās, kuras sekmēja Komisija. Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā ir līdzsvarots kopums un ka pēc pieņemšanas Regula, ar ko Vīzu informācijas sistēmas reformas nolūkā groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 767/2008, (EK) Nr. 810/2009, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1860, (ES) 2018/1861, (ES) 2019/817 un (ES) 2019/1896 un atceļ Padomes Lēmumus 2004/512/EK un 2008/633/TI, uzlabos robežu pārvaldību un stiprinās iekšējo drošību Šengenas zonā.
58. Šis kompromiss ir apstiprināts LIBE komitejas priekšsēdētāja 2021. gada 1. februāra vēstulē Pastāvīgo pārstāvju komitejas priekšsēdētājam. Šajā vēstulē LIBE komitejas priekšsēdētājs norāda, ka viņš ieteiks savas komitejas locekļiem un pēc tam plenārsēdes dalībniekiem Eiropas Parlamenta otrajā lasījumā bez grozījumiem akceptēt Padomes nostāju pirmajā lasījumā, kad to būs pārbaudījuši abu iestāžu juristi lingvisti.